

---

## *Koliko okoljsko ozaveščeni in odgovorni so petnajstletniki in petnajstletnice?*

---

Petnajstletniki in petnajstletnice so na vprašanja, povezana z okoljskimi problemi in izzivi, odgovarjali v raziskavi PISA leta 2006 in leta 2009.

1. Vsak peti petnajstletnik ali petnajstletnica v državah članicah OECD je sposoben(a) prepoznati, razložiti in uporabiti naravoslovne koncepte, ki so povezani z okoljsko tematiko.
2. Večina petnajstletnikov in petnajstletnic v državah članicah OECD ima vsaj nekaj znanja o okoljskih problemih ter se zaveda nevarnosti zase ter za druge prebivalce in prebivalke svoje države.
3. Petnajstletniki in petnajstletnice dobijo večino informacij o okoljskih problemih v šoli.
4. Večina šol v državah članicah OECD ima okoljske vsebine vključene v predmete, kot sta na primer v geografija ali naravoslovje.
5. Dejavnosti za učenje o okolju šole pogosto izvajajo na prostem.
6. Razumevanje okoljskih problemov in uporaba pridobljenega znanja v šoli pri petnajstletnikih in petnajstletnicah krepi občutek odgovornosti do okolja.

---

Teme, o katerih so odgovarjali petnajstletniki in petnajstletnice, so bile:

**onesnaženost zraka, pomanjkanje energije,  
izumiranje rastlin in živali, krčenje gozdov za drugačno rabo zemljišč,  
pomanjkanje vode, jedrski odpadki.**

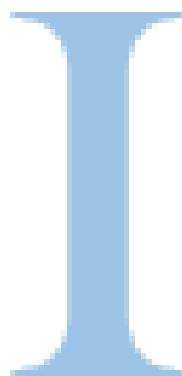
Šole igrajo osrednjo vlogo pri pridobivanju znanja o okoljski tematiki. Petnajstletniki in petnajstletnice z višjimi dosežki informacije za širitev in poglobitev svojega znanja večkrat poiščejo tudi v medijih in na internetu.



Dosežki v okoljski pismenosti	
Finska	543
Japonska	529
Kanada	528
<b>Slovenija</b>	<b>523</b>
Južna Koreja	522
Avstralija	519
Nova Zelandija	516
Nizozemska	514
Nemčija	513
Češka	509
Madžarska	509
Belgija	508
Švica	508
Poljska	507
Irska	506
Velika Britanija	504
Avstrija	502
Danska	502
<b>OECD povprečje</b>	<b>500</b>
Francija	498
Švedska	497
Španija	495
Slovaška	494
Norveška	491
ZDA	491
Islandija	490
Grčija	487
Luksemburg	487
Italija	476
Portugalska	475
Turčija	444
Mehika	436

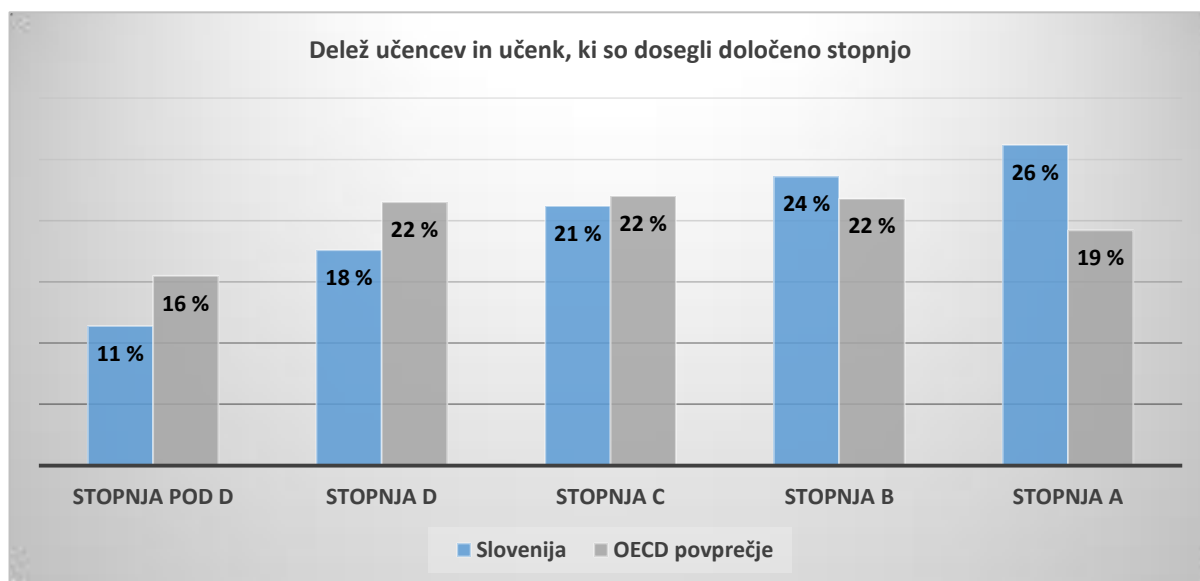
Zanimivosti v nekaterih državah:

- Na Japonskem in v Grčiji je manj kot petina petnajstletnikov in petnajstletnic obiskovala šole, ki so imele učenje o okolju kot samostojen predmet, ali so to tematiko obravnavali pri naravoslovju ali geografiji.
- Manjšina vseh petnajstletnikov in petnajstletnic je obiskovala šole, kjer so imeli učenje o okolju kot samostojen predmet.
- 77 % petnajstletnikov in petnajstletnic se je o okoljski tematiki učilo na prostem. Najpogosteje je šlo za izlete v muzeje in naravoslovne centre.
- Prav vsi petnajstletniki in petnajstletnice s Portugalske in Slovaške so bili udeleženi v dejavnostih na prostem, pri katerih so obravnavali okoljsko tematiko.



Med dosežki pri naravoslovni pismenosti in odgovornostjo do okolja med petnajstletniki in petnajstletnicami z enakim socialno-ekonomskim in kulturnim statusom ni močne povezanosti.

V raziskavi PISA 2006 so bili sklopi vprašanj razdeljeni v pet zahtevnostnih stopenj, najvišja je bila stopnja A, najnižja pa stopnja pod D.



---

## Slovenski prostor

---

Slovenski petnajstletniki in petnajstletnice so v okoljski pismenosti dosegli 523 točk, kar je visoko nad OECD povprečjem, ki je 500 točk. Skoraj polovica vseh je dosegla najvišji stopnji, to sta stopnji A in B. Delež tistih, ki so dosegli stopnjo A, je za kar 7 odstotnih točk višji od povprečja OECD.

S

**V okoljski pismenosti so bili od slovenskih petnajstletnikov in petnajstletnic uspešnejši le njihovi vrstniki in vrstnice na Finskem in Japonskem ter v Kanadi.**

---

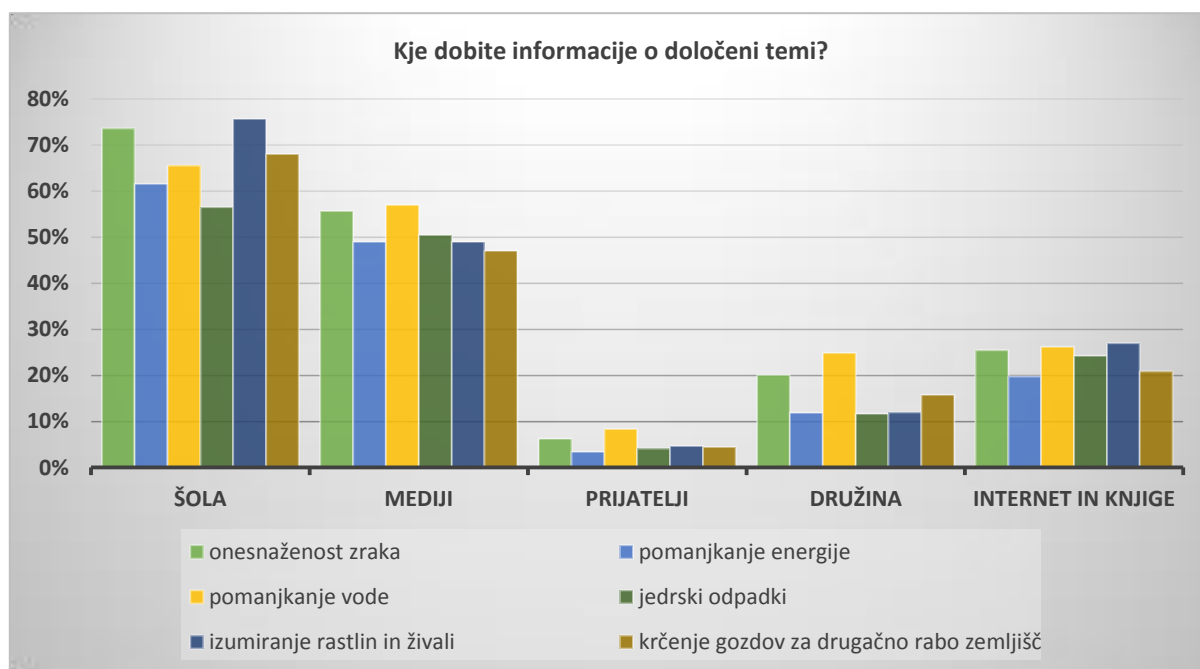
Glede odgovornosti do okolja velja za slovenske petnajstletnike in petnajstletnice enako kot za večino njihovih vrstnikov in vrstnic v drugih državah OECD in državah partnericah: bolj kot se petnajstletnik ali petnajstletnica čuti odgovoren(-a) za trajnostni razvoj, boljši dosežek pri naravoslovni pismenosti ima. Vendar je povezava med dosežkom pri naravoslovni pismenosti in odgovornostjo za trajnostni razvoj šibka.

Velika večina slovenskih petnajstletnikov in petnajstletnic, podobno kot njihovi vrstniki in vrstnice v drugih državah OECD in državah partnericah, ne izraža optimizma glede reševanja okoljskih problemov v prihodnjih dvajsetih letih.

Najmanj petnajstletnikov in petnajstletnic, desetina vseh, verjame, da bomo prenehali s krčenjem gozdov za drugačno rabo zemljišč, največ, petina vseh, pa je prepričana, da bomo rešili težave s pomanjkanjem energije.



**Šola je za petnajstletnike in petnajstletnice glavni vir informacij o okoljskih problemih in izzivih.**



Petnajstletniki in petnajstletnice so poročali, da največ informacij o onesnaženosti okolja, pomanjkanju vode in energije, jedrskih odpadkih, izumiranju rastlin in živali ter krčenju gozdov za drugačno rabo zemljišč, prejmejo pri več šolskih predmetih, najmanj informacij pa s strani prijateljev in družinskih članov.